

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Освітня програма	11957 Етнологія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	032 Історія та археологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	11957
Назва ОП	Етнологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	032 Історія та археологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Салата Оксана Олексіївна, Нонік Людмила Юріївна, Петрова Наталія Олександрівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	10.10.2023 р. – 12.10.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/09/032_samoocinka_mag.pdf
Програма візиту експертної групи	https://nmv.pnu.edu.ua/2023/10/04/rozklad-roboty-ekspertnoi-hrupy-z-akredytatsii-osvitnoi-prohramy-etnolohiia-u-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-v-stefanyka-z-10-zhovtnia-po-12-zhovtnia-2023-roku/

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП "Етнологія" є ключовою ланкою в системі підготовки фахівців рівня «магістр» зі спеціальності 032 "Історія та археологія" на факультеті історії, політології і міжнародних відносин в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Підготовка магістрів на даній ОП розпочалася у 2013 році. У 2021 році ОП «Етнологія» була оновлена з метою узгодження змісту чинної ОПП з історії та археології із затвердженим Стандартом вищої освіти України другого (магістерського) рівня за галуззю знань 03 «Гуманітарні науки» спеціальності 032 «Історія та археологія» (наказ Міністерства освіти і науки України від 31.05.2021 р. № 603. «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 032 «Історія та археологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти»). В оновленій ОП також враховано відгуки викладачів, стейкхолдерів, здобувачів, експертів і практиків, які надійшли представникам групи забезпечення і гаранту програми у процесі її реалізації. Оновлена ОП також враховує стратегією розвитку університету на 2020-2027 рр. Зміни відображено у розділах: загальна інформація про ОП, перелік освітніх компонентів; перелік компетентностей випускника та програмні результати навчання. Також було оновлено робочу групу (2022 р.) Доступні документи та отримана під час роботи експертної групи інформація засвідчили, що освітній процес за ОП здійснюється на достатньому рівні. Для проведення акредитаційної експертизи адміністрація ЗВО, гарант ОП та науково-педагогічні працівники створили сприятливі умови, забезпечили присутність учасників фокус груп відповідно до погодженої програми візиту. В процесі проведення експертизи ЕГ під час спілкування з фокус групами отримала необхідну інформацію, що дало змогу переконатись у тому, що після повномасштабного вторгнення адміністрація ПНУ, робоча група та НПП ОП, здобувачі та випускники об'єднали зусилля задля організації навчального процесу та спільних волонтерських проєктів. ЕГ зазначає, що в ЗВО створені умови для викладання та навчання під час блекаутів: наявні окремі аудиторії та приміщення з альтернативним постачанням енергії, де викладачі та здобувачі можуть проводити або відвідувати онлайн заняття (кожен за окремим комп'ютером). В ПНУ обладнані укриття, в навчальних корпусах та аудиторіях наявні засоби пожежогасіння, інформаційні стенди з правилами поведінки під час надзвичайних ситуацій, пандемії. ЕГ встановила, що за критеріями 1,2,3,4,5,7,8,9 – норми відповідності дотримано, інноваційних та взірцевих практик не виявлено, рівень відповідності В. За Критерієм 6 - рівень відповідності А, оскільки ОП відповідає якісним характеристикам за всіма підкритеріями. Досвід диференційованого підходу до визначення навчального та наукового навантаження є позитивним і таким, що може бути рекомендований до впровадження в інших ЗВО України. Унікальним досвідом є зв'язок між пошуковими етнографічними експедиціями та науковими розробками, результат яких представлений у стейкхолдерів: музеях та заповідниках регіону.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Цілі ОП узгоджені з місією і стратегією ПНУ; відображають регіональний контекст; враховують досвід аналогічних ОП; передбачають проходження практики та формування навичок проведення етнологічної дослідницької діяльності. Зміст освітніх компонент ОП відповідає сучасним потребам ринку праці. Здобувачі ОП мають можливість друкуватися у спеціалізованому виданні факультету. Силами НПП та здобувачів за результатами етнографічних експедицій було створено виставкові проєкти, що відображають етнографічну специфіку регіону. Зібрані матеріали використовуються здобувачами ОП для написання магістерських робіт. Сильною стороною ОП є мережа стейкхолдерів, залучених до обговорення та реалізації ОП: надають консультування, виступають базами практик тощо. Кафедра етнології і археології започаткувала "Карпатські наукові читання", які сприяють активізації наукової і дослідницької діяльності здобувачів. ОП має чітку та логічну структуру. ОК сприяють досягненню ПРН та ефективному формуванню у здобувачів соціальних навичок. ОП зорієнтована на формування дослідницьких компетентностей і методологічних навичок; компетентностей викладача, направлена на розуміння сучасних тенденцій в історії та етнології. Нормативно-правова база стосовно прийому на ОП є логічно структурованою та знаходиться у вільному інтернет доступі. Здобувачі ВО проявили свою обізнаність щодо інформаційного доступу до ОП і визнання результатів навчання. До позитивних практик слід віднести той факт, що серед абітурієнтів є випускники інших ОП університету та інших ЗВО. Критерії оцінювання є прозорими, зрозумілим і розміщені в ОП, силабусах та навчально-методичних матеріалах. Значна частина компонентів ОП передбачає використання навчання через дослідження, зокрема етнографічні та археологічні розвідки використовуються як база майбутніх наукових розробок. Методи та форми навчання сприяють досягненню заявлених у ОП цілей та ПРН та принципам академічної свободи. ЕГ відзначає високий професійний рівень НПП, що забезпечують ОП. Нормативні документи та процедура конкурсного відбору викладацького складу враховує професіоналізм та рівень наукових досягнень. НПП систематично підвищують свій професійний рівень шляхом стажування у європейських ЗВО та в Україні. Позитивною практикою є те, що у ЗВО діє система диференціації праці НПП – ті викладачі, що пишуть наукові статті у наукометричних виданнях та розробляють наукові проєкти отримують значно менше годин навчального навантаження, а більше наукових годин. Це стимулює наукову діяльність НПП. МТЗ ЗВО на високому рівні забезпечує потреби викладання. Платформа «D-learn» дає можливість працювати у віддаленому форматі. Новаційною є установа "Центр освіти і піклування для дітей раннього і дошкільного віку". Гарант, викладачі та студенти знаходяться в тісному робочому та дружньому контакті, вони активно співпрацюють, серед студентства ведеться постійна виховна, патріотична робота. В ПНУ публічність та прозорість забезпечена на достатньо високому рівні.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

До слабких сторін можна віднести недостатню активність здобувачів в процесах удосконалення та обговорення ОП. ЕГ висловлює побажання ОП впродовж поточного навчального року залучити здобувачів та випускників до обговорення пропозицій щодо удосконалення ОП в рамках засідань кафедри та робочої групи. ЕГ рекомендує унормувати вимоги щодо заохочення спільних наукових розробок здобувачів та НПП, публікуючи їх у наукових виданнях ЗВО. ЕГ рекомендує у «Положенні про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти» чітко показати яким чином забезпечується об'єктивність та неупередженість екзаменаторів, щоб здобувачі випускного року навчання (2024) могли використати це Положення. Рекомендовано в наступному навчальному році залучити науковців закордонних університетів до консультування здобувачів ОП. Рекомендовано впродовж 2024 року по можливості провести оновлення бібліотечно-інформаційного центру, що дозволить максимально використовувати смарт-технології задля розширення репозиторіїв внутрішніх та зовнішніх публікацій, а також створить умови для використання комп'ютерної техніки в навчальному та виховному процесі. Пропонуємо щорічно проводити моніторинг траєкторії працевлаштування випускників через спеціально створені структури. ЕГ рекомендує до завершення навчального року створити Асоціацію випускників ОП «Етнологія», що посилить ефективність співпраці між сторонами та розширить коло учасників обговорення можливих змін щодо удосконалення ОП. З метою покращення ОП «Етнологія», рекомендуємо після завершення процедури громадського обговорення ОП, публікувати на офіційній веб-сторінці факультету історії, політології і міжнародних відносин або кафедри етнології і археології зведені відомості про отримані пропозиції, зокрема про враховані чи не враховані в ОП.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОП 11957 «Етнологія» другого рівня вищої освіти за спеціальністю 032 «Історія і археологія», галузі знань 03 «Гуманітарні науки», що реалізується в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника, аналіз відомостей самооцінювання ОП, ряду документів, доступних на сайті кафедри археології і етнології (<http://surl.li/mgole>), результати зустрічей і бесід із гарантом ОП к.і.н., доц. П.Л.Костючком, НПП, групою забезпечення ОП свідчать, що запропонована ОП є унікальною програмою підготовки фахівців-етнологів, що має чітко сформульовані і прописані цілі, які в повній мірі корелюються із Стратегією розвитку Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника на 2020-2027 рр. (<http://surl.li/ekoig>). Цілі ОП «Етнологія» враховують потребу регіону у фахівцях в сфері історії та етнології, що володіють знаннями з теорії, методики та практики історичних дисциплін, зокрема етнології, та володіють специфічними знаннями Карпатського регіону і Центрально-Східної Європи, а також спроможні аналізувати сучасні історичні, етнополітичні процеси регіону. ОП «Етнологія» в достатній мірі враховує співпрацю з міжнародними партнерами. Здійснюється моніторинг забезпечення якості вищої освіти.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Цілі ОП «Етнологія» та програмні результати навчання враховують регіональний аспект та ключові запити і потреби стейкхолдерів. ЕГ в цьому переконалася під час спілкування з фокус групами: НПП, здобувачі, випускники ОП, роботодавці. ЕГ відзначає студентоцентрикований підхід, що реалізований в ОП. ОП має рецензії стейкхолдерів: В.Є.Олійник, генерального директора національного заповідника «Давній Галич» (<http://surl.li/mgrac>), К.В.Циганюк, директора Долинського краєзнавчого музею «Бойківщина» Тетяни і Омеляна Антоновичів (<http://surl.li/mgrce>), Я.Ю.Ткачук, директора Національного музею народного мистецтва Гуцульщини та Покуття імені Йосафата Кобринського (<http://surl.li/mgrdd>) та представників академічної спільноти: В.П.Капелюшного, зав.кафедри етнології та краєзнавства КНУТШ (<http://surl.li/mgoxw>). Зустрічі з стейкхолдерами підтвердили їх участь в освітньому процесі, пропозиції стейкхолдерів враховані під час перегляду та оновлення ОП. Під час спілкування з фокус групами ЕГ встановила, що між здобувачами, НПП та випускниками існує зв'язок, що дає можливість обміну думками та порадами щодо покращення освітнього процесу. Спілкування з випускниками ОП «Етнологія», які працевлаштовані в спеціалізованих установах етнологічного профілю дало ЕГ можливість з'ясувати, що рівень фахової етнологічної підготовки є високим, компоненти ОП формують необхідні практичні навички. Члени ЕГ переконалися, що випускники ОП «Етнологія» мають високий рівень фахової підготовки. Врегульована процедура зворотнього зв'язку (<http://surl.li/mgrjx>), сайт кафедри етнології і археології є

інформативним (<https://kea.pnu.edu.ua>). Всі учасники освітнього процесу, а також стейкхолдери під час онлайн зустрічей зазначили що побажання щодо змін та оновлення ОП були враховані. НПП ОП «Етнологія» при оновленні змісту окремих освітніх компонентів враховують результати своїх наукових досліджень, досліджень здобувачів, матеріали польових досліджень, отриманих під час практик.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі ОП «Етнологія» та ПРН відповідають актуальним вимогам ринку праці та відображають специфіку регіонального контексту, що в цілому відповідає політиці ПНУ щодо формування ОП і визначено в Положенні про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (<http://surl.li/ksqbx>). Гарант ОП П.Л.Костючок повідомив, що відбувається моніторинг потреб ринку праці, проводяться консультації з спеціалізованими етнологічними інституціями та стейкхолдерами: Національним заповідником «Давній Галич», Долинським краєзнавчим музеєм «Бойківщина» Тетяни і Омеляна Антоновичів, Національним музеєм народного мистецтва Гуцульщини та Покуття імені Йосафата Кобринського. Результати співпраці підтверджені учасниками фокус груп, участь стейкхолдерів в оновленні та реалізації ОП відображена на сайті кафедри етнології і археології (<https://kea.pnu.edu.ua>). Предметна область ОП «Етнологія» відповідає спеціальності 032 «Історія і археологія». ОК сприяють формуванню необхідних компетентностей випускника, це, зокрема «Методологія та організація наукових досліджень», «Педагогіка вищої школи та педагогічна майстерність викладача», «Філософія та методологія історії», «Іноземна мова (англ.)». НПП ОП оперативно реагує на виклики часу, так, на окремому засіданні кафедри етнології і археології після повномасштабного вторгнення було обговорено тенденції розвитку спеціальності в умовах воєнного стану. ЕГ зазначає, що ОП орієнтована на формування основ педагогічних вмінь, спеціальних фахових дослідницьких навичок етнологіа, розуміння історії та регіональної специфіки матеріальної та духовної культури. Здобувачі ОП мають можливість набути досвід практичної діяльності, навички організації та проведення етнологічних досліджень, що дає випускникам ОП можливість успішної професійної реалізації на сучасному ринку праці, участі в міжнародних проєктах, продовженні навчання на третьому освітньо-науковому рівні що було підтверджено здобувачами та випускниками ОП під час спілкування з ЕГ. (А.Магомета – 2015 р.; К.Сагайдачна – 2018 р.; А.Ленів – 2019 р.; А.Бацвін – 2020 р.; Х.Телюк – 2022 р.; В.Іванчук – 2022 р.; І.Горяча – 2022 р.) Цілі та ОК ОП «Етнологія» враховують досвід вітчизняних ОП з спеціальності 032 «історія та археологія», робочою групою було проаналізовано ОП: Київського національного університету імені Тараса Шевченка (<https://cutt.us/yUCTy>), Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (<https://cutt.us/OCIL4>) та Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (<https://cutt.us/iZILx>). Враховано окремі специфічні компоненти досвіду міжнародних партнерів: Варшавського (<https://cutt.us/suzFU>) та Ягелонського (<https://cutt.us/8857A>) університетів Республіки Польща. Методологічні обговорення змісту ОП та аналіз апробації досвіду іноземних партнерів сприяли включенню до ОП освітніх компонентів «Націогенез українців», «Етноміграціологія».

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Результати навчання за ОП 11957 «Етнологія» корелюють із результатами, які визначені в Стандарті ВО спеціальності 032 «Історія та археологія» за другим магістерським рівнем вищої освіти, затверджено Наказом МОН № 603 від 31.05.2021 р. (<http://surl.li/mgspf>). Вимоги Стандарту цілком забезпечуються ОК. Аналіз ОП «Етнологія» , дав можливість встановити ЕГ, що спеціальні і загальні компетентності, програмні результати навчання повністю скорельовані із вимогами Національної рамки кваліфікацій, які відносяться до рівня «магістр» та затвердженим стандартом. Загальні і фахові компетентності корелюються із визначеними стандартом. Обсяг ОП складає 90 кредитів ЄКТС і відповідає стандарту. Структурно-логічна схема ОП «Етнологія» окреслює загальні підходи до опанування здобувачами освіти відповідних дисциплін як обов'язкового, так і вибіркового блоку. Підсумкова атестація здобувачів відповідає вимогам, які визначені Стандартом. За результатами підсумкової атестації випускник одержує диплом встановленого зразка про присудження йому ступеня магістра. Виходячи із вище зазначеного, експертна група дійшла висновків про цілковиту відповідність ОП 11957 «Етнологія» затвердженому стандарту другого рівня вищої освіти для спеціальності 032 «Історія і археологія».

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильними сторонами ОП 11957 «Етнологія» в контексті Критерію № 1 є: 1) узгодженість цілей ОП із місією і стратегією ПНУ імені Василя Стефаника; 2) регіональний контекст, відображений в ОК ОП; 3) врахування досвіду аналогічних освітніх програм; 4) проходження практики та формування навичок проведення етнологічної

дослідницької діяльності; 5) відповідність змісту освітніх компонент ОП сучасним потребам ринку праці. Здобувачі ОП мають можливість оприлюднювати результати наукових пошуків у спеціалізованому виданні факультету. Силами НПП та здобувачів за результатами етнографічних експедицій було створено виставкові проекти, що відображають етнографічну специфіку Карпатського регіону. Зібрані матеріали також використовуються здобувачами ОП «Етнологія» для написання ними магістерських робіт. Сильною стороною ОП є широка мережа стейкхолдерів, які залучаються до обговорення та реалізації ОП, зокрема надають консультування, виступають базами практик тощо. Кафедра етнології і археології започаткувала "Карпатські наукові читання", які сприяють обговоренню проблем збереження автентичної традиційної культури та активізації наукової і дослідницької діяльності здобувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

До слабких сторін можна віднести недостатню активність здобувачів та випускників у процесах удосконалення та обговорення ОП. ЕГ висловлює побажання залучити здобувачів та випускників до обговорення пропозицій щодо удосконалення ОП в рамках засідань кафедри та робочої групи ОП впродовж поточного навчального року.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП 11957 «Етнологія» у контексті Критерію 1 відповідає вимогам, які висуваються всіма чотирма підкритеріями. Проте, мають місце певні недоліки, які є незначними і не впливають на якість підготовки здобувачів вищої освіти. При формуванні ОП було передбачено акцентування уваги на регіональному контексті, навчальних досягненнях, як основи кваліфікації, базового принципу компетентності здобувачів вищої освіти. Програмні компетентності та результати навчання унормовано у відповідності до ідентифікаторів Національної рамки кваліфікацій за другим (магістерським) рівнем, запитів ринку праці, потреб цільових груп тощо. На думку експертної групи реалізація освітньої програми «Етнологія» другого рівня вищої освіти за спеціальністю 032 «Історія та археологія», галузі знань 03 «Гуманітарні науки», що реалізується в ПНУ імені Василя Стефаника, цілком відповідає Стратегії розвитку Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника на 2020-2027 р., та стандарту МОН. В ЗВО діє практика врахування інтересів та рекомендацій стейкхолдерів в процесах запровадження та реалізації освітніх програм. Однак, висловлені зауваження, рекомендації стосовно покращення ОП суттєво не впливають на оцінку якості реалізації самої ОП "Етнологія". З огляду на вищесказане, ЕГ дійшла висновку, що реалізація ОП «Етнологія» для другого рівня вищої освіти цілком відповідає оцінці В за Критерієм 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП «Етнологія», що реалізовується на факультеті історії, політології і міжнародних відносин у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (у кредитах) відповідає вимогам, які висуваються до освітніх програм магістерського рівня та прописані законодавством України (Ст. 5. Закону України Про вищу освіту. Рівні та ступені вищої освіти). Обсяг даної ОП становить 90 кредитів ЄКТС. Розподіл освітніх компонентів у кредитах ЄКТС включає: 66 кредитів ЄКТС, передбачених для дисциплін обов'язкового циклу; та 24 кредити ЄКТС, передбачених для дисциплін за вибором студентів-здобувачів вищої освіти. Структура ОП повністю відповідає Стандарту МОН для другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 032 «Історія та археологія». Структурно-логічна схема, яка представлена в ОП фіксує зв'язок між її окремими освітніми компонентами і є абсолютно логічною. Освітні компоненти, які складають освітню програму, надають можливість сформувати фахові компетентності у здобувачів.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ пересвідчилась, що зміст ОП «Етнологія» за спеціальністю 032 «Історія та археологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти є чітко структурованим за семестрами і роками навчання. Структура ОП сприяє формуванню фахових та загальних компетентностей. Освітні компоненти ОП містяться в логічному взаємозв'язку, цілком сприяють забезпеченню заявлених цілей і програмних результатів навчання та відповідають предметній області спеціальності «Історія та археологія». Так, опануванню дослідженню історичного минулого людства, України та інших країн в усіх його проявах відповідають ОК ОП: «Історіографія історії України»; «Історіографія всесвітньої історії»; «Міфологія»; «Націогенез українців»; «Українська традиційна звичаєва обрядовість»; «Українська етнологія в контексті розвитку європейської науки»; «Етнологія Європи»; тощо. Освітні компоненти «Методологія та організація наукових досліджень»; «Пам'ятки духовної культури Українських Карпат»; «Матеріальна культура українців» тощо забезпечують цілі навчання, що зазначені в Стандарті ВО: підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері історії та/або археології. Важливою є педагогічна складова («Педагогіка вищої школи та педагогічна майстерність» та «Методика викладання етнології у вищій школі»), що дозволяє сформувати необхідні професійні якості та навички. Підготовка кваліфікаційної роботи забезпечує формування у здобувачів практичних навичок дослідницької роботи історико-етнологічного характеру. Безумовним позитивом для здобувачів є можливість використовувати у своїх дослідженнях фонди «Музею археології Прикарпаття», а також фонди Наукового етнографічного архіву факультету історії, політології і міжнародних відносин, що знаходиться в структурі кафедри етнології і археології. Структурно-логічна схема ОП «Етнологія» демонструє тісні та логічні зв'язки між освітніми компонентами. На основі аналізу ОП «Етнологія» і відомостей СО, в результаті зустрічей з фокус-групами НПП, здобувачами, випускниками ЕГ зробила висновок про те, що реалізація ОП «Етнологія» другого рівня вищої освіти в ПНУ є успішною. Випускники ОП «Етнологія» запевнили, що результати навчання в магістратурі сформували для них можливість успішної фахової самореалізації в різних сегментах сучасного ринку праці – в історико-етнографічних проєктах, музейних установах, викладанні в закладах освіти, комерційних установах тощо.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП (освітні компоненти) 11957 «Етнологія» відповідає предметній області, визначеній в Стандарті вищої освіти. Об'єкту вивчення: минуле людства, зокрема, України та інших країн, в усіх його проявах - відповідають освітні компоненти, в т.ч. ОК 5: Історіографія історії України; ОК 6: Історіографія всесвітньої історії; ОК 9: Націогенез українців; ОК 10: Міфологія; ОК 12: Українська етнологія в контексті розвитку європейської науки; ВК 15: Етнологія Європи; ВК 16: Українська традиційна звичаєва обрядовість; тощо. Дисципліни: ОК 1: Методологія та організація наукових досліджень; ВК 16: Матеріальна культура українців; ВК 19: Пам'ятки духовної культури Українських Карпат; тощо забезпечують підготовку фахівців, здатних розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері історії та/або археології. Освітні компоненти ОП «Етнологія» відповідають предметній області спеціальності 032 «Історія та археологія» та дозволяють сформувати у здобувачів практичні навички дослідницької роботи в галузі історії та етнології. ОП «Етнологія» передбачає виробничу (ОК 13) та науково-дослідну практику (ОК 14), в т.ч. підготовку і написання магістерської роботи. Під час спілкування з НПП, здобувачами та стейкхолдерами ЕГ переконалась, в тому що набуття та закріплення дослідницьких навичок здобувачів відбувається, в тому числі, на основі роботи з фондами «Музею археології Прикарпаття», Наукового етнографічного архіву факультету історії, політології і міжнародних відносин, що знаходиться в структурі кафедри етнології і археології, а також на базі музейних установ Карпатського регіону.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

В ЗВО розроблено зрозумілу процедуру формування індивідуальної освітньої траєкторії відповідно до «Положення про реалізацію права здобувачів вищої освіти на вільний вибір освітніх компонент» (<https://cutt.ly/M9nZYfA>). В ОП дисципліни вільного вибору складають 24 кредити ЄКТС. Здобувачі мають право вибирати ОК, що пропонуються для інших рівнів ВО, за погодженням з керівником факультету, зав.кафедри та гарантом. Перелік дисциплін вільного вибору здобувачів з даної ОП та силабуси дисциплін оприлюднюють на сайті кафедри (<https://cutt.us/I82zQ>) та в загальноуніверситетському переліку. В ПНУ, як зазначено у відомостях СО та було з'ясовано під час спілкування з фокус-групами, формується 3-рівневий каталог вибіркових освітніх компонент: Вибір ОК з Каталогу здобувачами освіти здійснюється на весь період навчання. Здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти ознайомлюються зі змістом освітніх компонент на етапі подачі документів для вступу на навчання та здійснюють вибір ОК при зарахуванні. ЕГ з'ясувала, що магістри ОП «Етнологія» переважно обирають дисципліни з Переліку, запропонованого в ОП та кафедрою, оскільки більш професійно зорієнтовані на отримання вузькоспеціальних знань в рамках вибіркових курсів ОП. В ПНУ розроблено «Студентський путівник» (<https://cutt.ly/D9m1EfQ>), який ознайомлює здобувачів з особливостями організації освітнього процесу, в т.ч. процедурами формування індивідуальної освітньої траєкторії. За потреби здобувачі можуть скористатися можливістю оформлення індивідуального графіку навчання, що передбачено «Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (<https://cutt.ly/89nZ3zS>). Відповідно до «Положення про порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (<https://cutt.ly/Q9nzmMV>) здобувачі мають можливість перезарахування окремих ОК. Право на формування індивідуальної освітньої траєкторії забезпечується також через можливість самостійного вибору/формування

теми магістерської роботи та наукового керівника. ЕГ переконала, що це право в достатній мірі реалізується, здобувачі відзначали, що реалізували своє право формулювання теми, яка відображала їх особисті наукові уподобання або специфіку проведення вузьколокальних етнографічних досліджень на рівні окремих районів/населених пунктів. В ПНУ розроблено «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (<https://cutt.ly/U9nXoMN>). Здобувачі ОП успішно реалізують право на академічну мобільність, що врегульовано «Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (<https://cutt.ly/l9nchtB>).

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОП «Етнологія» передбачає формування компетентностей практика-етнолога, шляхом залучення здобувачів освіти до проведення експедиційних та грантових досліджень, що проводять викладачі кафедри етнології і археології ПНУ. Практична підготовка здобувачів вищої освіти в ПНУ за ОП 11957 «Етнологія» передбачена Навчальним планом ОП «Етнологія»: науково-педагогічна (виробнича) практика 360 годин та 460 годин науково-дослідної практики, що складає відповідно 12 та 15 кредитів ЄКТС та є обов'язковим компонентом ОП. Науково-педагогічна (виробнича) практика загальною тривалістю 8 тижнів проходить в 2 семестрі 2 тижні і в 3 семестрі 6 тижнів та здійснюється у ЗВО на базі кафедри етнології і археології Прикарпатського національного університету. Практична підготовка здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про організацію та проведення практики у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://cutt.us/a2EJQ>). Науково-педагогічна практика покликана допомогти студентам оволодіти методикою викладацької роботи в університеті, а також навчитися працювати з здобувачами і проводити наукові дослідження. Науково-дослідна практика проводиться на базі кафедри і спрямована на отримання магістрантами конкретних результатів з обраної наукової проблеми, що будуть відображені у магістерській роботі. Науково-дослідна практика передбачає систематизацію, поглиблення та закріплення теоретичних знань студентів, що отримані при вивченні дисциплін фахової підготовки магістрів. Під час онлайн-зустрічей ЕГ переконала, що практична підготовка здобувачів формує їх професійні навички.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ЕГ констатує, що ОП «Етнологія» передбачає отримання соціальних навичок (soft skills) в ПНУ в цілому, на факультеті та кафедрі етнології і археології. Набуття здобувачами soft skills забезпечують в ОП такі компетентності як: здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, здатність генерувати нові ідеї (креативність), здатність працювати в команді (в рамках вивчення ОК1 «Методологія та організація наукових досліджень», ОК4 «Філософія та методологія історії»), а також в рамках окремих вибіркової дисциплін. Опанування дисциплін ОП «Етнологія» формує у здобувачів систему соціальних цінностей, високі моральні якості, повагу до законодавства, повагу до світової та національної культурної спадщини тощо. Так, ВК 21 «Етноміграціологія» - формує комунікативні навички на груповому рівні; ВК 16 «Українська традиційна звичаєва обрядовість» - навички виховання і національно-патріотичного почуття здобувачів до традицій і духовних цінностей. На практичних заняттях здобувачі ОП набувають навички формувати та презентувати власну думку, слухати та дискутувати, проявляти креативність, ерудицію та гнучкість. Проходження виробничої педагогічної практики дозволяє розвинути у здобувача ораторські здібності, автономність, креативність, адаптивність, відповідальність, уміння формувати та обстоювати власну думку, вміння вирішувати проблеми, приймати рішення. Виконання індивідуальних завдань та проєктів формує навички самоорганізації та управління часом, управління інформацією, вміння логічно та системно мислити та вирішувати складні проблеми. Набуття «soft skills» сприяє участі у низці традиційних заходів, що проводяться на факультеті за активної спільної участі здобувачів та НПП ОП в організації та проведенні конференцій, семінарів, презентацій, заходів виховного характеру, в т.ч. ярмарків, «Весняних фестин», акції «Мак пам'яті», низці проєктів волонтерського спрямування (<https://cutt.us/n6cln>). На факультет історії, політології та міжнародних відносин ПНУ проводиться низка заходів по вшануванню захисників України, в т.ч. проєкти історичного спрямування, що поєднують заходи вшанування героїв минулих воєн та сучасної російсько-української війни. На факультеті розпочато підготовку проєкту «Стела пам'яті» на вшанування 11 загиблих випускників факультету та спеціальності. Проведений ЕГ аналіз змісту ОП, а також інформація від здобувачів і випускників ОП «Етнологія», отримана під час спілкування з фокус групами, дають підстави стверджувати, що дана ОП орієнтована на формування важливих соціальних навичок (soft skills).

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

За спеціальністю 032 «Історія та археологія» професійного стандарту відсутній. Зміст ОП «Етнологія» орієнтований на набуття компетентностей, які закладені в вимогах до професій, що прописані у Класифікаторі професій ДК 003:2010.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Ознайомлення з відомостями СО ОП «Етнологія», нормативною базою Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, що регулює освітній процес, навчальним планом, ЕГ дійшла висновку що обсяг ОП і окремих освітніх компонентів реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів та є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання. Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом від 24 листопада 2022 р. № 672) (<https://cutt.ly/L8QSbH8>) нормативна тривалість освітньо-професійної програми за освітнім рівнем магістра в університеті складає 1 рік 4 місяці. Обсяг ОП становить 90 кредитів ЄКТС, по 30 кредитів ЄКТС на семестр, включаючи самостійну роботу. Кількість аудиторних навчальних годин для здобувачів вищої освіти денної форми навчання складає: з нормативних дисциплін циклу загальної підготовки – 1/3 від загальної кількості годин; з дисциплін циклу професійної підготовки – від 1/3 до 2/3 від загальної кількості (<https://cutt.ly/k9mZES4>). Навчальний час, відведений для самостійної роботи здобувача вищої освіти, становить не більше 2/3 та не менше 1/3 загального навчального часу здобувача вищої освіти, відведеного для вивчення конкретної навчальної дисципліни. Самостійна робота реалізується в позааудиторний час та проходить під контролем викладача конкретної дисципліни відповідно до Методичних рекомендацій до змісту та організації самостійної роботи студентів (<https://cutt.ly/99mXioe>). В процесі діалогу експертної групи зі здобувачами, було підтверджено, що обсяг ОП у кредитах ЄКТС відповідає наявним нормативним вимогам, співпадає із фактичним навантаженням здобувачів, а це свідчить про досягнення цілей і програмних результатів навчання. Бесіди під час зустрічей зі студентами засвідчили відсутність скарг та нарікань здобувачів стосовно співвідношення самостійної роботи і аудиторного навантаження. ЕГ констатує, що кількість кредитів, виділених на дисципліни професійного циклу, беззаперечно дозволяє сформувати фахові компетентності і досягнути програмних результатів навчання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

За ОП «Етнологія» не здійснюється підготовка здобувачів за дуальною формою освіти. В цілому, у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти регламентується Положенням про дуальну форму здобуття вищої освіти (схвалене вченою радою 05.11.2019 року протокол № 9 та введено в дію наказом ректора №766 від 15.11.2019 р.) <https://cutt.ly/f9mXOAg>

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

ОП «Етнологія» має чітку та логічну структуру. Освітні компоненти сучасні та логічно побудовані, сприяють досягненню програмних результатів навчання та ефективному формуванню у здобувачів вищої освіти соціальних навичок. ОП зорієнтована на формування дослідницьких компетентностей і методологічних навичок; компетентностей викладача, направлена на розуміння сучасних тенденцій в історії та етнології.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

До слабких сторін можна віднести недостатню активність здобувачів в процесах удосконалення та обговорення ОП. ЕГ висловлює побажання впродовж поточного навчального року залучити здобувачів та випускників ОП до обговорення пропозицій щодо удосконалення ОП в рамках засідань кафедри та робочої групи.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ЕГ вважає, що ОП 11957 «Етнологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти має чітку логічну структуру. ОК, які складають освітню програму дають можливість сформувати в здобувачів вищої освіти широкий діапазон знань та

компетентностей, що в подальшому дає їм змогу реалізувати себе на ринку праці та в науковій діяльності. За Критерієм 2 відповідає оцінці В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Офіційний сайт Приймальної комісії ПНУ ім. В. Стефаника (<https://cutt.us/vfoKq>) в достатній мірі відображає необхідну для абітурієнта інформацію щодо Правил прийому та інших складових вступної кампанії на 2023 рік. Достатньо інформативною є сторінка для абітурієнтів факультету історії, політології і міжнародних відносин. Опис програми для абітурієнтів оприлюднений на сторінці факультету історії, політології і міжнародних відносин. Відповідно до Правил прийому у 2023 р. вступ на ОП «Етнологія» спеціальності 032 «Історія та археологія» відбувся за результатами двох вступних іспитів. Перший – ЄВІ. Другий – фаховий вступний іспит у Прикарпатському університеті у вигляді комп'ютерного тестування. Здобувачі під час онлайн зустрічей з ЄГ продемонстрували свою поінформованість стосовно правил прийому на навчання, дискримінаційних тез чи положень ЄГ не виявила.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому до ПНУ відповідають загальним вимогам, які є визначеними законодавством України та враховують особливості та організацію його проведення, термін і порядок прийому заяв і документів. Відповідно до Правил прийому у 2023 р. (<https://cutt.ly/eziwt7V>) вступ на ОП «Етнологія» спеціальності 032 «Історія та археологія» відбувся за результатами двох вступних іспитів. Перший – ЄВІ. Другий – фаховий вступний іспит у Прикарпатському університеті у вигляді комп'ютерного тестування. ЄВІ організовувався та проводився Українським центром оцінювання якості освіти (УЦОЯО). Складання ЄВІ, потребує попередньої реєстрації, інформація про це розміщена на сайті університету. Цьогоріч реєстрація на ЄВІ тривала з 08 травня до 31 травня. ЄВІ відбувся у тимчасових екзаменаційних центрах (ТЕЦ). До формування Правил прийому університету долучається професорсько-викладацький склад випускових кафедр, в тому числі кафедри етнології і археології. Програми вступних випробувань та зразки тестових завдань оновлюються кожного року на підставі Положення про організацію вступних випробувань у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (<https://cutt.us/P8sSV>).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання отриманих у інших ЗВО, регулюється Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<https://cutt.ly/EzfUmBS>) і Положенням про порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (<https://cutt.ly/ezirU1L>). Доступність цих документів для учасників освітнього процесу забезпечується їх оприлюдненням на офіційному порталі університету (<https://cutt.ly/UzfUGsB>). Визнання результатів навчання із закладами-партнерами в рамках академічного співробітництва здійснюється з використанням європейської системи трансферу та накопичення кредитів ЄКТС або з використанням системи оцінювання навчальних здобутків учасників освітнього процесу, прийнятої у країні закладу-партнера. Перезарахування вивчених навчальних дисциплін, проходження навчальної та виробничої практик, проведення наукових досліджень здійснюється на підставі наданого учасником освітнього процесу документа з переліком та результатами вивчення навчальних дисциплін, проходження навчальної та виробничої практик кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання навчальних здобутків студентів, завіреного в установленому порядку у закладі-партнері. Прикладів застосування цих процедур на ОП «Етнологія» не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті в ПНУ регулюються Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (<https://cutt.ly/tzjeEjL>). ЄГ з'ясувала, що здобувачі вищої освіти ОП «Етнологія» беруть участь в тренінгах, вебінарах, майстер-класах, семінарах, онлайн-курсах. Викладачі ОП у

силабусах та на сайті дистанційного навчання університету у межах власних дисциплін подають інформацію про курси, які можна пройти на платформах онлайн-навчання Coursera, Prometheus, EdEra та інших. Здобувачі мають право вільного вибору платформи для неформальної освіти. Також в університеті, як платформа для неформальної освіти, функціонує Молодіжний центр «Paragraph» (<https://paragraph.if.ua>) на базі якого організуються зустрічі, семінари, тренінги, мовні клуби, клуб перегляду фільмів тощо. Рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання оцінюється за результатами опитувань, які проводять Центр забезпечення якості (<https://cutt.us/qHsf4>) та Центр дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності ПНУ. Визнання результатів навчання за неформальною освітою на ОП були і є хорошою практикою кафедри етнології і археології про що свідчать отримані сертифікати студентами О.Татуміряк, М.Тимофій, М.Голіней (<https://cutt.us/rWIyH>).

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Нормативно-правова база стосовно прийому на ОП «Етнологія» для навчання на другому (магістерському рівні) вищої освіти є логічно структурованою та знаходиться у вільному інтернет доступі. Здобувачі ВО проявили свою обізнаність щодо інформаційного доступу до ОП і визнання результатів навчання. До позитивних практик також слід віднести той факт, що серед абітурієнтів є випускники інших ОП університету та інших ЗВО. Правила прийому на навчання є чіткими та зрозумілими, враховують особливості ОП. Правила прийому за ОП «Етнологія» доступні на сторінці факультету та кафедри (<https://kea.pnu.edu.ua/mahistru>), а також оприлюднені на офіційному веб-сайті ПНУ (<https://admission.pnu.edu.ua>). Змістовне наповнення правил прийому не містить в собі дискримінаційних положень. Також у ПНУ передбачені правила визнання результатів навчання, які були отримані в інших ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

На інформаційних ресурсах факультету та кафедри не відображено профорієнтаційну роботу з потенційними абітурієнтами ОП «Етнологія» ЕГ рекомендує до початку вступної кампанії 2024 року запровадити практику оприлюднення інформації про форми та результати профорієнтаційної діяльності кафедри.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ЕГ дійшла висновку, про повну відповідність ОП "Етнологія" за Критерієм 3, зокрема, за підкритеріями: 3.1. ОП має чіткі, зрозумілі та доступні правила прийому; за підкритерієм 3.2: правила прийому враховують особливості ОП "Етнологія"; ЕГ зазначає часткову відповідність підкритерію: 3.3: правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО є зрозумілими, проте такий досвід на ОП "Етнологія" на момент проведення акредитації відсутній; за підкритерієм 3.4.: на ОП "Етнологія" наявний досвід визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Зауваження не є суттєвим, не впливає на якість підготовки здобувачів вищої освіти на ОП "Етнологія" та може бути усунено за наступного перегляду ОП, отже, ЕГ дійшла висновку про рівень відповідності В за Критерієм 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Освітній процес у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника повністю відповідає «Положенню про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу» (<https://cutt.us/juHZf>). В освітній програмі відображені форми та методи навчання, зокрема інтерактивний, інформаційно рецептивний, репродуктивний, проблемний, дослідницький методи та проектний, які за свідченням гаранта ОП та студентів, сприяють підняттю рівня якості освітнього процесу та можливості кожним здобувачем розробити індивідуальну траєкторію навчання. Методи, які застосовують на ОП сприяють за свідченням студентів та викладачів досягненню ПРН (відомості самооцінювання). В університеті реалізується студентоцентрований підхід при виборі навчальних дисциплін, теми дипломного дослідження та наукового керівника. Форми та методи навчання і викладання визначаються викладачем, але не позначені у силабусах цих дисциплін, наприклад у

силабусі «Історіографія історії України» <https://kea.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/57/2023/09/sylabus-istoriografy-ist-ukraine.pdf> та «Методологія та організація наукових досліджень» (<http://surl.li/mhogr>). Постійно здійснюється опитування здобувачів та з метою визначення рівня задоволеності ОП через проведення анкетування. (<http://surl.li/mhogy>).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

На сайтах університету, факультету та кафедри розміщена інформація необхідна для організації освітнього процесу здобувачів, зокрема силабуси робочих програм (<https://kea.pnu.edu.ua/sylabusy/>), інформація щодо цілей, змісту та ПРН, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. Крім того, напередодні та на початку кожного навчального семестру шляхом, викладачем на початку кожної дисципліни відбувається детальне ознайомлення з критеріями оцінювання та ПРН (<http://surl.li/mhohn>). Вимоги до розробки силабусів робочих програм містяться у «Положенні про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу» (<https://cutt.us/juHZf>). У ньому чітко виписані вимоги до елементів силабусів навчальних дисциплін, навчального плану, науково-методичне та організаційне забезпечення освітнього процесу. У силабусах дотримана чітка структура, яка дає можливість здобувачу зрозуміти цілі та ПРН конкретної дисципліни <https://kea.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/57/2023/09/sylabus-naciogenez.pdf>. На сайті кафедри розміщено навчальні плани за 2016, 2019, 2022 роки, що показує прозорість у роботі усіх учасників освітнього процесу щодо удосконалення освітнього процесу <https://kea.pnu.edu.ua/navchalnyj-plan/>. Щоб здобувачі швидко отримали необхідну інформацію на будь-якому етапі освітнього процесу на сайті ЗВО в розділі «ОР Магістратура» (<https://kea.pnu.edu.ua/mahistratura/>) розміщена інформація про ОП, навчальний план, силабуси, дисципліни вільного вибору, інформація про стейкхолдерів, наукову діяльність та академічну доброчесність. Також, для здобувачів розроблено «Студентський путівник», де розміщено всю необхідну інформацію щодо навчання на ОП (<http://surl.li/mhohs>).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Аналіз навчальних дисциплін ОП показав, що ЗВО забезпечує освітній процес та наукову діяльність здобувачів, зокрема доброю традицією стали наукові розвідки краєзнавчого та археологічного характеру на виконання самостійної роботи з таких дисциплін як «Етноісторична антропологія Карпатського регіону» (<http://surl.li/mhoia>), «Пам'ятки духовної культури Українських Карпат» (<http://surl.li/midhu>). Ці розвідки стають основою наукових досліджень здобувачів ОП, вони розробляються і презентуються спільно з керівниками-викладачами кафедри етнології і археології. Це підтвердили і викладачі і здобувачі під час зустрічей з фокус-групами. В освітньому процесі ОП використовуються наукові досягнення НПП, які брали участь у загальноукраїнських або міжнародних проектах, зокрема результати досліджень та участі Оксани Дрогобицької у масштабному проекті Української Асоціації Історії «Меморіал Голокосту «Бабин Яр» були внесені у зміст робочої програми «Історія України» (грудень 2021) (<http://surl.li/mhoif>), участь викладача Світлани Боян-Гладкої у реалізації проекту «Ворота в Центральні Горгани: міжкультурний діалог на польсько-українському прикордонні» дав велику кількість цінного матеріалу для дослідження здобувачами програми культури регіону (грудень 2021) (<http://surl.li/mhoii>). Спільно зі стейкхолдерами здобувачі здійснюють етнографічні та археологічні розвідки результати яких були включені до фондів Долинського краєзнавчого музею «Бойківщина» та у зміст навчальної програми «Етноісторична антропологія Карпатського регіону», що було підтверджено під час зустрічі з фокус-групою стейкхолдерів.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

В ЗВО функціонує зрозуміла здобувачам система оцінювання навчальних досягнень, її представлено у «Положенні про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу» (<https://cutt.us/juHZf>), вона доступна в Освітній програмі та більш конкретизована у силабусах кожної дисципліни. Крім того, за свідченням здобувачів, на початку викладання кожної дисципліни викладач знайомить студентів з системою оцінювання даної дисципліни (<http://surl.li/mhoim>). На ОП постійно оновлюється зміст освіти, про це свідчать зміни, що вносились до навчального плану у 2019, 2021 та 2022 роках (<https://kea.pnu.edu.ua/navchalnyj-plan/>) та силабусів. За свідченням НПП, здобувачів та гаранта програми оновлюються після спілкування зі здобувачами та стейкхолдерами. Про це свідчать протоколи засідання кафедр спільно зі стейкхолдерами та здобувачами (<https://kea.pnu.edu.ua/protokoly-zustrichej-zi-stekholderamy>). Програма оновлюється з урахування пропозицій усіх учасників освітнього процесу. Протягом освітнього процесу відбувається активна взаємодія та співпраця з музеями та заповідниками. Спільні проекти та дослідження впроваджуються у навчальний процес. Наприклад, М.Я.Бацвін, старший науковий співробітник Національного заповідника «Давній Галич» під час зустрічі розповіла про спільний виробничо-науковий проект щодо проблеми вивчення давнього Галича. (Протокол № 2 від 9 вересня 2021 р. (<http://surl.li/midks>)). Також підтвердила участь у засіданнях кафедри та внесення нею пропозицій щодо можливості вивчати музейну справу.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

У ЗВО реалізується ціла низка програм академічної мобільності НПП та здобувачів, вона забезпечується «Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (<http://surl.li/fajnn>). На сайті кафедри у рубриці «Міжнародна діяльність» представлені усі необхідні документи та сертифікати, що свідчать про академічну мобільність усіх учасників освітнього процесу та стажування викладачів. Так сертифікати П.Л. Костючок, С.П. (вересень-грудень 2022), Боян-Гладкої (листопад-грудень 2020), та О.І. Семак (травень-червень 2021) свідчать про здобуття нових знань та важливість їх для освітнього процесу (<https://kea.pnu.edu.ua/mizhnarodne-stazhuvannia>). НПП Освітньої програми активні в академічній мобільності. Так у програмах академічної мобільності взяли участь П.Л. Костючок був учасником Програми Європейського Союзу у сфері вищої освіти Еразмус + (квітень 2019), Б.П. Томенчук, І.Т. Кочкін та П.Л.Костючок у березні 2021 р. взяли участь у першій весняній сесії Українсько-хорватського академічного форуму (<https://kea.pnu.edu.ua/mobilnist-vykladachiv>). Не менш активні й здобувачі ОП. Так, магістрант НП В.М. Романюк здобув подвійний диплом Приморського університету (Республіка Польща, жовтень 2022) (<https://kea.pnu.edu.ua/mizhnarodna-diialnist-studentiv>). Здобувачі мають можливість вивчати наукові здобутки зарубіжних вчених, використовуючи повнотекстові бази опублікованих наукових досліджень, зокрема: ScienceDirect та наукометричних баз Scopus, Web of Science, HighWire Press, Scholar.google, Search by medical articles, Open Educational Resources Search Index (OERSI), TIB AV-Portal, забезпечені бібліотекою університету.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Здобувачі другого освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» мають можливість отримувати всю необхідну інформацію щодо змісту та цілей ОП та ПРН вчасно і на декількох рівнях навчання. Критерії оцінювання є прозорими, зрозумілими і розміщені в ОП, силабусах та навчально-методичних матеріалах. Значна частина компонентів ОП передбачає використання навчання через дослідження, зокрема етнографічні та археологічні розвідки використовуються як база майбутніх наукових розробок. Методи та форми навчання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання та принципам академічної свободи. На ОП реалізуються програми міжнародної академічної мобільності. Здобувачі та НПП мають академічну мобільність та стажування, результати яких впроваджуються у робочих програмах навчальних дисциплін та в наукових дослідженнях.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкі сторони: недостатньо використовуються спільні наукові розробки здобувачів та НПП, оскільки здобувачі здійснюють спільні з викладачами дослідження, то вони також мають права на авторство. ЕГ рекомендує унормувати вимоги щодо заохочення спільних наукових розробок здобувачів та НПП, публікуючи їх у наукових виданнях ЗВО; представити спільні зі здобувачами статті та наукові розробки на сторінках фахових видань.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

На ОП використовуються сучасні форми та методи навчання та викладання. Принципи академічної свободи дотримуються усіма учасниками освітнього процесу. Здобувачі отримують доступ до необхідної інформації щодо змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання навчальних досягнень. Здобувачі мають підтримку стейкхолдерів, які беруть активну участь в обговоренні та вдосконаленні ОП, забезпечують їм практику, підтримку в етнографічних експедиціях; і запрошують на роботу після завершення ОП. Здобувачі як і НПП мають можливість здійснювати академічну мобільність, брати участь у міжнародних проектах. Результати стажування НПП впроваджуються у робочих програмах навчальних дисциплін та в наукових дослідженнях. Зміст силабусів та робочих програм постійно оновлюється. У результаті як оцінку за Критерієм 4 рекомендовано рівень В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

У ЗВО, на ОП передбачені усі форми контролю, основні засади і зміст контрольних заходів містяться у Положенні про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу (<https://cutt.us/O6kjQ>). Збалансованість розподілу оцінок для оцінювання навчальних досягнень здобувачів в межах навчальних дисциплін регламентуються Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти (<https://cutt.us/Ib9rg>), Положенням про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії (<https://cutt.us/flxLw>), а моніторинг програмних результатів та успішність здобувачів визначається Положенням про порядок повторного вивчення дисциплін (кредитів ЄКТС) в умовах ЄКТС (<https://cutt.us/Cog8j>). За свідченням НПП та здобувачів оцінювання знань з усіх освітніх компонентів передбачає здійснення поточного, модульного та семестрового контролю, проведення періодичних, але систематичних зрізів залишкових знань; підсумкової атестації. Критерії оцінювання представлені як у ОП так і в силабусах робочих програм. За свідченням здобувачів, на початку кожної дисципліни викладачі обов'язково знайомлять їх з критеріями оцінювання. Також, передбачені критерії оцінювання самостійної роботи здобувачів та їхньої проєктної діяльності. Здобувачі можуть отримувати додаткові бали за навчальні курси, які вони здобули в рамках неформальної освіти та сертифікати. За свідченням здобувачів, такі оцінки, також, вони можуть отримати за наукові проєкти, здійснення під час польових досліджень в межах конкретної навчальної дисципліни.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Атестація здобувачів вищої освіти освітньої програм другого (магістерського) рівня спеціальності «Історія та археологія» у ЗВО здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи, що повністю відповідає стандарту вищої освіти зазначеного рівня. Це, також, підтверджується ОП, Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти (<https://cutt.us/Ib9rg>), Положенням про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії (<https://cutt.us/flxLw>). Організацію та проведення захисту кваліфікаційних робіт підтвердили НПП та здобувачі під час зустрічі фокус-груп. У ЗВО для здобувачів ОП розроблено «Методичний посібник для магістрантів спеціальності 032 «Історія та археологія» освітня програма «етнологія» з написання та оформлення магістерських робіт» (<http://surl.li/midpp>) та тематику магістерських кваліфікаційних робіт за попередні роки. На сайті кафедри розміщено Положення про запобігання академічному плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, за свідченням студентів вони постійно керуються цим положенням під час написання курсових та дипломних робіт.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО у Положенні про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (<http://surl.li/ksgbx>) у п. 8 міститься вся необхідна інформація про контроль та оцінку якості навчального процесу. Також, розміщено критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з теоретичної і практичної підготовки відповідно до національної шкали критеріїв оцінювання. У п. 8.2. здобувач може побачити усі рівні та види контролю. Здобувачі на зустрічі фокус груп підтвердили, що у них здійснюється вхідний, поточні та підсумковий контроль. Якщо здобувач за тих чи інших причин не зміг здати іспит деканат встановлювати здобувачам освіти індивідуальні терміни проведення підсумкового контролю. Здобувачі підтвердили, що магістрам, які одержали під час екзаменаційної сесії одну-три незадовільні оцінки (F, FX), дозволяється ліквідувати академічну заборгованість у встановлені графіком навчального процесу терміни. Але повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів з кожної дисципліни. І НПП, і здобувачі засвідчили, що така ситуація буває, вкрай рідко. Також, здобувачі вказали на Студентський путівник, де міститься вся інформація про зазначені вище та інші основні нормативно-правові документи міститься також у (<https://cutt.us/YrhE9>). Під час реалізації ОП, відповідно до Положення про моніторинг якості рівня знань здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/monitorung-jakosti-znan.pdf>) здійснюється аналіз якості освітнього процесу, і за свідченням гаранта та НПП обговорюється на засіданнях кафедри. Вирішення конфліктних ситуацій на ОП регламентується Процедурою вирішення конфліктних ситуацій на кафедрі етнології і археології Факультету історії, політології і міжнародних відносин (<http://surl.li/mgryw>). На ОП проводяться анонімні опитування щодо ознайомлення студентів з процедурою розгляду скарг пов'язаних з віковою, етнічною, гендерною дискримінацією, сексуальними домаганнями, корупцією, булінгом тощо. Здобувачі та НПП засвідчили, що конфліктних ситуацій, які б вимагали втручання Комісії не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У ЗВО доступні для всіх учасників освітнього процесу Положення та матеріали, що містять стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, зокрема Положенні про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<https://cutt.ly/z3ab1ze>), Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <http://surl.li/dhres>. Чітко визначено, що є порушенням академічної доброчесності. У Положенні про запобігання академічному плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<http://surl.li/azyuv>) міститься порядок розгляду факту плагіату та інших видів академічної недоброчесності та наслідки у випадку встановлення плагіату. Під час зустрічі ЕГ з фокус-групою здобувачів, учасники освітнього процесу продемонстрували знання про дотримання авторського права, розуміння що таке плагіат і якими засобами він виявляється. НПП та працівники бібліотеки засвідчили про можливість ЗВО щодо перевірки робіт здобувачів на плагіат. Під час спілкування з фокус групами НПП та здобувачами було виявлено, що такі випадки були; здобувачам було рекомендовано опрацювати матеріал власного дослідження, що дало змогу вдосконалити власне наукове дослідження і захистити якісний науковий продукт.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими. Проводиться системний моніторинг щодо чіткості та зрозумілості критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти. У ЗВО визначено чітку та зрозумілу політику і процедури дотримання академічної доброчесності, якої дотримуються всі учасники освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

ЕГ рекомендує у «Положенні про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти» чітко показати яким чином забезпечується об'єктивність та неупередженість екзаменаторів, щоб здобувачі випускного року навчання (2024) могли використати це Положення.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Загалом, правила проведення контрольних заходів є доступними для всіх учасників освітнього процесу, інформація про форми контрольних заходів, критерії оцінювання доводиться постійно і з кожної дисципліни конкретно. У ЗВО розроблені процедура та нормативне регулювання академічної доброчесності у частині протидії плагіату (відповідають критеріям якості ОП) та булінгу. Що дає змогу оцінити діяльність за Критерієм 5 на рівень В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Для реалізації ОП «Етнологія» у ЗВО було сформовано науково-педагогічний колектив, члени якого мають досягнення у науковій сфері, зокрема в археології та етнографії, а коло їхніх інтересів повністю забезпечують визначені ОП цілі та ПРН. На ОП працюють 40% д.і.н., професорів та 60% - к.і.н., к.п.н., доцентів, що свідчить про якість педагогічного колективу, який забезпечує ПРН. НПП постійно беруть участь в археологічних та

етнографічних експедиціях спільно зі здобувачами ОП, (Богдан Томенчук, Микола Кугутяк, Світлана Боян-Гладка) (<https://kea.pnu.edu.ua/naukova-robota-vykladachiv>). На ОП «Етнологія» діє етністорична наукова школа професора М.В. Кугутяка. Наукові заходи, які організуються викладачами, присвячені проблемам ОП, зокрема у 2021 році було започатковано «Карпатські етнологічні читання» та організовано регіональну науково-практичну конференцію «Терени Східної Бойківщини. Хто такі бойки?». Ці заходи стали майданчиком для апробації наукових досліджень викладачів та здобувачів ОП. Силами викладачів кафедри було організовано науковий журнал «Карпати: людина, етнос, цивілізація», де можуть друкувати свої праці, як викладачі, так і студенти. (<http://surl.li/mhikt>). Високий рівень професіоналізму НПП підтверджують міжнародним стажуванням (П.Л. Костючка, С.П. Боян-Гладкої, О.І. Семак) (<https://kea.pnu.edu.ua/mobilnist-vykladachiv>) та академічною мобільністю (Б.П. Томенчука, І.Е. Кочкіна, П.Л. Костючка,) (<https://kea.pnu.edu.ua/mizhnarodne-stazhuvannia>). Ці можливості забезпечує Положення про стажування та підвищення кваліфікації наукових, педагогічних і науково-педагогічних працівників» (<http://surl.li/mhikl>). Отже, під час зустрічі з керівництвом університету та здобувачами експертна група переконатась у тому, що ПРН освітньої програми забезпечує висококваліфікований викладацький колектив.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

У ЗВО розроблена процедура конкурсного відбору НПП, яка враховує професіоналізм та рівень наукових досягнень. У Положенні про порядок заміщення посад науково-педагогічних працівників Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<http://surl.li/mhuqj>) представлено вимоги до претендентів на вакансії, викладача, старшого викладача, доцента та професора. Особам, які претендують на заміщення посад доцента, старшого викладача, викладача, асистента, за рішенням ректора можуть бути встановлені додаткові вимоги, зокрема вимога про знання іноземної мови. Також усі викладачі, які залучаються до наукового керівництва кваліфікаційними магістерськими роботами, повинні мати науковий ступінь та володіти іноземною мовою. На цей момент мають сертифікат володіння іноземною мовою ЄС на рівні В2 двоє викладачів (С.П. Боян-Гладка, П.Л. Костючок). Також, бажаним є робота НПП у практичній площині. Наприклад, Викладачі ОП мають практичний досвід роботи в музеї (Б.П. Томенчук) (<https://cutt.us/PUDdf>). Розподіл навчальних дисциплін на ОП відбувається у відповідності до наукових інтересів НПП та їхнього професійного рівня, що зазначено у Порядку розподілу навчальних дисциплін між НПП кафедр університету введеного в дію наказом ректора від 12 червня 2023 р. № 362 (<https://cutt.us/dXSzk>). За свідченням гаранта та НПП проблем під час конкурсу на вакантні посади не виникало.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Потенційні роботодавці, які співпрацюють у царині реалізації ОП «Етнологія» залучені до організації освітнього процесу та досягнення ПРН. Зокрема, є наявна нормативно-правова база залучення роботодавців до участі у проведенні навчальних археологічних та етнографічних експедицій, практик та обговорення на кафедрі змін та вдосконалення ОП. Про це свідчать представники роботодавців під час зустрічі фокус-групи, Положення про організацію та проведення практики у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (<http://surl.li/lrpsj>), Угоди про співпрацю з Національним заповідником «Давній Галич», музеєм Бойківщина, Національним музеєм народного мистецтва Гуцульщини й Покуття (<https://kea.pnu.edu.ua/uhody-pro-spivpratsiu>). Про внесення пропозицій роботодавців до ОП свідчать протоколи зустрічей зі стейкхолдерами під час засідань кафедри (<https://kea.pnu.edu.ua/protokoly-zustrichej-zi-stekholderamy>). Так під час засідання кафедри 31 січня 2023 р. (протокол №6) в.о. генерального директора Національного заповідника «Давній Галич» В.Є. Олійник виступив з пропозицією внести до числа вибіркового дисциплін магістерського рівня вищої освіти дисципліну «Історія етнографічних студій Галичини» та «Звичаєва культура українців». У результаті його пропозицію було підтримано і внесено зміни до ОП. (<http://surl.li/miesp>).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Професіонали практики та роботодавці постійно залучаються до організації освітнього процесу та викладання. Так, за свідченням директора музею Бойківщини, Ксенії Циганюк науковці цієї установи постійно координують археологічні та етнографічні експедиції здобувачів, аналізують матеріал та складають звіти, матеріали яких потім включають у навчальний матеріал дисциплін, які викладаються на ОП «Етнологія». З іншого боку, за її ж свідченням, звіти магістрів про експедиції використовуються музеєм для формування фондів. Директор Національного заповідника «Давній Галич», Володимир Олійник підтвердив, що науковці заповідника надають здобувачам можливість використовувати матеріали фондів заповідника та рецензують їхні дипломні роботи. На ОП запрошують науковців з європейських університетів читати лекції для здобувачів. Таким був візит професора Марчін Броцкі, директора Інституту етнології і культурної антропології Ягелонського університету м. Краків Республіка Польща у рамках програми Erasmus +. Він прочитав лекцію та обмінявся досвідом з викладачами кафедри і факультету (22.11.2019). Відкриту лекцію для магістрантів ОП «Етнологія» на тему «Антропологія пам'яті Гуцульщини: результати дослідження» провів професор Варшавського університету, доктор габлітований Лех Мруз. (6.06.2019) (<https://kea.pnu.edu.ua/mobilnist-vykladachiv>). Керівник відділу закордонної співпраці Вищої

державної професійної школи в Хелмі, професор Зигмунд Гардзінський провів відкриту лекцію для здобувачів (<https://kea.pnu.edu.ua/2022/09/21/2565>). Під час зустрічі фокус-груп організаційних проблем не було виявлено.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

У ЗВО сформована система професійного зростання НПП, зокрема це – нормативні документи, які можна знайти на сайті університету, факультету. Це Статут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<http://surl.li/dfztz>), Колективний договір Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<http://surl.li/fwcln>), Положення про підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<http://surl.li/lkhns>). Під час зустрічі викладачі ОП «Етнологія» засвідчили, що мають можливість стажуватись не лише в Україні, але й у європейських ЗВО. Так, сертифікати міжнародного стажування отримали П.Л. Костючок, С.П. Боян-Гладка, О.І. Семак. З метою організації стажування викладачів ОП було укладено двосторонні угоди про стажування за рахунок приймаючої сторони з іноземними ЗВО, зокрема з Ягеллонським університетом (Республіка Польща) та Факультетом гуманітарних наук Карлового університету (Чеська Республіка) (<https://ic.pnu.edu.ua/uhody-pro-spiivratsiu>). НПП постійно проходять стажування й в українських ЗВО (<https://kea.pnu.edu.ua/stazhuvannia>). У ЗВО використовується практика зменшення навчального навантаження на викладача, за умови, що його статті індексуються наукометричними базами даних Scopus та Web of Science - Положення про підтримку наукових і науково-педагогічних працівників університету за публікації, які індексуються наукометричними базами даних Scopus та Web of Science (<http://surl.li/kwbl>). За свідченням викладачів вони можуть також підвищити свою професійну кваліфікацію у своєму ЗВО, наприклад, вивчити англійську мову, беручи участь у проєктах ERASMUS+ (<http://surl.li/mhnhw>), «Collegium Carpathicum» (<http://surl.li/mhmif>) та інших (<https://kea.pnu.edu.ua/2022/09/21/2565>).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

ЗВО має чітку систему заохочення, зокрема НПП пропонується ряд програм стимулювання професійного розвитку науково-педагогічних працівників. Це прописано у Колективному договорі, згідно з ним працівникам університету виплачують щорічну грошову винагороду за сумлінну працю, зразкове виконання службових обов'язків у розмірі до одного посадового окладу (<http://surl.li/fwcln>). У ЗВО діє «Положення про рейтингове оцінювання ефективності роботи НПП Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (<http://surl.li/bgbsh>) де можна побачити, які види діяльності НПП є пріоритетними для ЗВО. За результатами рейтингування 2022 р. (<http://surl.li/mhner>) було визначено кращих НПП кафедри етнології і археології (П.Л. Костючок, С.П. Боян-Гладка, І.Т. Кочкін, О.Я. Дрогобицька). Нематеріальним заохоченням є створення працівникам Університету умов для публікації своїх наукових результатів у виданнях, що мають високий рейтинг та індексуються наукометричними базами даних Scopus та Web of Science. Кількість нарахованих годин для зменшення обсягу навчального навантаження, відповідно до п. 7 цього Положення, нараховуються науково-дослідною частиною на основі відкритих даних баз Scopus та Web of Science <http://surl.li/kwbl>

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Високий професійний рівень НПП, що забезпечують освітню програму. Нормативні документи та процедура конкурсного відбору викладацького складу враховує професіоналізм та рівень наукових досягнень. Науково-педагогічні працівники систематично підвищують свій професійний рівень шляхом стажування у європейських ЗВО та в Україні. Позитивною практикою є те, що у ЗВО діє система диференціації праці НПП – ті викладачі, що пишуть наукові статті у наукометричних виданнях та розробляють наукові проєкти отримують значно менше годин навчального навантаження, вивільняючи більше часу на здійснення наукових досліджень. Це стимулює наукову діяльність НПП і робить ЗВО справжньою базою наукових досліджень. Унікальним є також зв'язок між пошуковими етнографічними експедиціями та науковими розробками, результат яких представлений у музеях та заповідниках регіону.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Рекомендації: розширити співпрацю з науковцями закордонних університетів у сфері наукового консультування здобувачів ОП протягом наступного року.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Загалом ОП відповідає якісним характеристикам за підкритеріями 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5 і 6.6. Досвід диференційованого підходу до визначення навчального та наукового навантаження є позитивним і таким, що може бути рекомендований до впровадження в інших ЗВО України. Унікальним досвідом є також зв'язок між пошуковими етнографічними експедиціями та науковими розробками, результат яких представлений у музеях та заповідниках регіону. Дуже тісні зв'язки з роботодавцями у науковій сфері дають можливість сформувати постійно діючу систему взаємодії: здобувач - співпраця з НПП – реалізація здобутих знань у мережі закладів, де етнографія та археологія є провідним видом діяльності.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЗВО та факультет зокрема на достатньо високому рівні забезпечені матеріально-технічними ресурсами. Навчальні корпуси, наукова бібліотека ПНУ, іменні аудиторії факультету, музей археології Прикарпаття, який функціонує на базі кафедри етнології і археології, спортивні зали, стадіон «Наука», гуртожитки сприяють досягненню визначених ОП цілей та програмних результатів навчання. На факультеті історії, політології і міжнародних відносин наявна необхідна кількість аудиторного фонду, зокрема базою для підготовки ОП «Етнологія» є 17 аудиторій, чотири з яких мультимедійні, також є спеціалізовані кабінети, що дає можливість практично реалізувати ОП. Навчальні аудиторії оснащені меблями, наочними матеріалами, устаткуванням необхідним для навчання. Лабораторії Центру інформаційних технологій з доступом до мережі Інтернет забезпечують проведення екзаменів, контрольних робіт, тестувань з навчальних дисциплін ОП. Вільний доступ до WIFI дає змогу працювати під час дистанційного навчання. Платформа «D-learn» є частиною навчально-інформаційного середовища, та забезпечує навчання у віддаленому форматі. Зв'язок студентів з викладачами за допомогою корпоративної пошти та інших цифрових технологій (Google, Canva, Prezi, Kahoot, Mentimeter, Zoom, CiscoWebex, Padlet) також забезпечує процес дистанційного навчання. Наукова бібліотека ПНУ сприяє забезпеченню освітнього процесу ОП «Етнологія», вона укомплектована ресурсами та навчальними матеріалами з курсів, які викладаються на ОП. Бібліотекою забезпечується доступ до електронного репозиторію наукових публікацій на базі D-Space, на безоплатній основі є доступ до наукометричних баз. Електронна бібліотека, електронний каталог, віртуальна довідка, можливість замовлення скан-копії необхідного параграфу чи частини тексту книги також сприяють студентам у навчанні та дослідженні. У ЗВО працює комплекс студентських ідалень. Інформація про фінансові ресурси Прикарпатського Національного університету імені Василя Стефаника знаходяться на сайті університету у відкритому доступі у рубриці «Публічна інформація», вкладка «Фінансова діяльність».

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Викладачі та студенти ЗВО мають вільний доступ до інфраструктури й інформаційних ресурсів, необхідних для викладацької діяльності, навчання та наукових досліджень. Наукова бібліотека Прикарпатського Національного університету імені Василя Стефаника, бібліотечний фонд якої складає 820 589 примірників, відіграє важливу роль у навчанні та дослідницькій роботі викладачів та здобувачів ОП. На сайті бібліотеки у відкритому доступі є можливість ознайомитися з Університетським репозиторієм (записи, авторські праці викладачів та студентів, праці з наукових періодичних видань університету), реферативними базами даних SCOPUS, Web of Science. Бібліотека також оснащена комп'ютерами з доступом до мережі Інтернет. З 2017 р. в Науковій бібліотеці на безоплатній формі здійснюється перевірка наукових праць на наявність текстових запозичень двома програмними продуктами "Unicheck" та "StrikePlagiarism.com". Учасниками освітнього процесу під час зустрічей з ЕГ, було зазначено, що вони мають доступ до читальних залів, бібліотечних фондів та їх баз даних, а також мають змогу працювати за комп'ютерами, які є на оздобленні у ЗВО. У Прикарпатського Національного університету імені Василя Стефаника наявна корпоративна електронна пошта (@pnu.edu.ua), яка дозволяє на безкоштовній основі використовувати різноманітні додаткові сервіси, зокрема Google. В умовах воєнного стану освітній процес забезпечує платформа дистанційного навчання «D-learn». Музей археології Прикарпаття, який функціонує на базі кафедри етнології і археології дає можливість студентам та гостям ЗВО знайомитися з експонатами рідного краю та розширювати свій кругозір. В університеті діє Центр студентського розвитку, на базі якого здійснюється організація культурно-мистецького життя університету. З вересня 2023 року в ЗВО діє "Центр освіти і піклування для дітей раннього і дошкільного віку", де на безоплатній основі можуть перебувати діти працівників університету та студентів допоки відбуваються заняття.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

ЗВО має належний рівень безпеки освітнього середовища. Корпуси оснащені системами відеоспостереження та відомчої охорони, забезпечені системою оповіщення, пожежними кранами, вогнегасниками, планами евакуації, діють укриття. Університетом введено в дію Інструкцію з охорони праці під час роботи в умовах карантину, а також розроблено низку нормативних документів щодо організації освітнього процесу в умовах воєнного стану. Для студентів діють «Правила внутрішнього розпорядку в гуртожитку». В ЗВО діє низка нормативних документів щодо організації охорони праці та пожежної безпеки серед працівників та студентів (Наказ №367 від 03.08.2022р. «Про проведення вступного інструктажу зі студентами», Наказ №112 від 19.02.2021 року «Щодо проведення навчання та перевірки знань працівників з питань безпеки життєдіяльності і пожежної безпеки, Наказ №536 від 29.09.2020 року «Про затвердження інструкції під час роботи в умовах карантину» та інші). В навчальному корпусі, де проходить навчання за ОП «Етнологія» діє медичний кабінет, в укриттях є аптечки з медикаментами за засобами першої домедичної допомоги. Коли є проблеми з перебоями електроенергії в університеті не зважаючи на це є можливість працювати, завдяки альтернативній системі електропостачання. В університеті функціонує навчально-виробнича лабораторія виховної та психолого-педагогічної роботи на базі якої проводиться постійна просвітницька робота, надається психологічна підтримка тим, хто цього потребує, а також проводиться опитування у вигляді анонімних психологічних тестувань. На сайті університету є інформаційно наповнена сторінка щодо безпечного освітнього середовища (<https://vvprr.pnu.edu.ua/bezpechnist-osvitnoho-protsesu>) Відповідальними особами проводиться регулярна перевірка технічного стану приміщень і обладнання, стану інженерно-технічних комунікацій.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

У Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника забезпечено належний рівень освітньої, організаційної та інформаційної підтримки здобувачів освіти. Можна чітко прослідкувати основні простори, де студенти отримують підтримку, це: кафедра, факультет (деканат) та університет. Кафедра у представництві гаранта ОП, завідувача кафедри, науково-педагогічного персоналу здійснює викладання лекцій, практичних, семінарських занять, студентам надаються консультації, їх забезпечують за потреби навчальними матеріалами, на сайті кафедри висвітлюється інформація про події, що відбуваються в університеті та за його межами, є онлайн доступ до розкладу занять, методичного забезпечення, силабусів дисциплін ОП тощо. Поряд з офіційними інтернет-сторінками широко використовуються популярні месенджери. На кафедрі діє науковий гурток «Берегиня», студенти мають змогу друкуватися у студентському журналі «Студентські історичні зошити». Вагомий внесок у освітню підтримку студентів, їх інформаційну обізнаність здійснюють куратори здобувачів. Деканат факультету історії, політології і міжнародних відносин (декан, заступник декана з навчальної роботи, заступник декана з виховної роботи, диспетчер деканату) здійснюють вагому виховну, просвітницьку, організаційну та інформаційну підтримку (на сайті факультету можна замовити довідку про навчання, ознайомитися з графіком навчального процесу, розкладом занять та іншою необхідною інформацією). На рівні університету для студентства діють гуртки, наукові центри та лабораторії, центр студентського розвитку, центр сертифікації з іноземних мов, навчально-науковий центр студентського розвитку та інші структури, які допомагають студентству зорієнтуватися в освітньому просторі. Для студентів створено «Студентський путівник». Підтримкою та захистом інтересів студентів займаються органи студентського самоврядування: Студентський сенат та Студентський профком.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

На ОП «Етнологія» не навчаються особи з особливими освітніми потребами. Попри це в ЗВО створені всі необхідні умови для цих здобувачів. Університет має порядок супроводу осіб з особливими потребами. На сайті кафедри етнології і археології у вкладці «Інклюзивна освіта для осіб із особливими потребами у системі вищої освіти» висвітлена низка документів, якими керуються у ЗВО (Закон України Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні, Концепція розвитку інклюзивної освіти, Положення Про організацію інтегрованого навчання осіб з особливими освітніми потребами у вищих навчальних закладах). В Університеті наявні пандуси, широкі двері, поручні, вказівники, належним чином облаштоване місце загального користування, діє спеціальний ліфт щоб піднятися на перший поверх та окремий ліфт для пересування людей з особливими потребами на вищі поверхи. Наявні інформаційні таблички підписані шрифтом Брайля. Пандусною системою пересування облаштовані і гуртожитки, студентів селять на перших поверхах для зручності пересування. Система дистанційного навчання дає можливість користуватися всіма навчальними матеріалами (лекції, методичні рекомендації, тести). Електронні ресурси бібліотеки забезпечують отримання додаткової навчальної літератури. Для здобувачів з особливими потребами та матерям з дітьми до 1 року передбачене навчання за індивідуальним графіком.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника діє низка документів, розміщених у рубриці «Публічна інформація» сайту університету, якими регулюється політика і процедури розв'язання конфліктних ситуацій, які можуть бути пов'язані з корупцією, дискримінацією, сексуальним домаганням. Така ж низка документів міститься на сайті кафедри етнології і археології у вкладці ОП "Magіstr" (<https://kea.pnu.edu.ua/vyrishennia-konfliktnykh-sytuatsij>). Серед документів: «Кодекс честі Прикарпатського Національного університету імені Василя Стефаника», «Порядок реагування на випадки конфліктних ситуацій», «Про заходи з метою попередження булінгу та насильства в освітньому просторі», «Антикорупційна програма університету». Також університетом проводяться просвітницькі заходи в академічних групах та серед науково-педагогічного персоналу. Навчально-виробнича лабораторія виховної та психолого-педагогічної роботи проводить організаційно-просвітницькі заходи щодо попередження булінгу та насильства. На сайті університету розміщена інформація про Відділ запобігання та виявлення корупції, задля моніторингу дотримання всіма учасниками освітнього процесу моральних та правових норм. Всі документи є на сайті університету у відкритому доступі. На ОП конфліктних ситуацій не виникало, що було підтверджено студентами під час зустрічі з ЕГ.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Матеріально-технічна база факультету історії, політології і міжнародних відносин на досить високому рівні забезпечує потреби викладання за ОП «Етнологія», що є сильною стороною. Здобувачі та науково-педагогічний персонал мають гарні умови для реалізації освітніх потреб: на базі кафедри функціонує музей, створені спеціалізовані іменні кабінети, в університеті працює бібліотека, яка дає можливість дистанційно замовляти літературу, а також є можливість працювати безпосередньо в читальних залах. Платформа «D-learn» дає можливість студенту та викладачу працювати у віддаленому форматі. Є психологічна підтримка для учасників освітнього процесу. Позитивною практикою є робота "Центру освіти і піклування для дітей раннього і дошкільного віку", де на безоплатній основі можуть перебувати діти працівників університету та студентів допоки відбуваються заняття. Гарант, викладачі та студенти знаходяться в тісному робочому та дружньому контакті, вони активно співпрацюють, серед студентства ведеться постійна виховна, патріотична робота.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Рекомендовано впродовж 2024 року по можливості провести оновлення бібліотечно-інформаційного центру, що дозволить максимально використовувати смарт-технології задля розширення репозиторіїв внутрішніх та зовнішніх публікацій, а також створить умови для використання комп'ютерної техніки в навчальному та виховному процесі.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ЕГ відзначає, що ОП «Етнологія» забезпечена матеріально-технічною базою на належному рівні, здобувачі та науково-педагогічний персонал мають змогу задовільнити освітні потреби, проводити дослідження в межах ЗВО. Освітнє середовище цілком відповідає потребам здобувачів та науково-педагогічного персоналу: ЗВО має досить розвинену соціально-побутову інфраструктуру, функціонують укриття, є можливість працювати в університеті під час перебоїв постачання електроенергії, завдяки наявності альтернативних джерел енергопостачання. В університеті організований простір для студентів з особливими потребами. Система «D-learn» сприяє освітньому процесу під час дистанційного навчання. ЕГ зазначає загальну відповідність ОП по даному критерію.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

ЗВО здійснює забезпечення якості освіти низкою нормативних документів, а також змінами та доповненнями до них, а саме: «Положенням про освітні програми у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 146 від 29 березня 2022 року; із внесеними змінами наказом ректора від 16 червня 2022 р., № 278, від 14 липня 2022 р., № 337), «Положенням про кадрове забезпечення освітніх програм та кадрове забезпечення освітнього процесу освітніх програм у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №146 від 29.03.2022 р.), «Положенням про порядок проведення внутрішніх аудитів системи забезпечення якості у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 725 від 07.12.2020 р.), «Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» (затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 р., № 977), Методичними рекомендаціями з розробки освітньо-професійних і освітньо-наукових програм та навчальних планів першого і другого рівнів вищої освіти (введено в дію наказом ректора №270 від 24.06.2016 р.). Вище зазначеними документами передбачається періодичний перегляд освітніх програм, моніторинг заходів, спрямованих на вдосконалення освітніх програм, залучення зацікавлених сторін до перегляду та внесення пропозицій до поліпшення ОП. В університеті створено комісію та робочі групи з координації роботи щодо внутрішнього аудиту системи якості освіти в університеті (Наказ ректора №126 від 14.03.2022 р.), також діє Центр забезпечення якості, який здійснює моніторинг освітньої діяльності. За допомогою моніторингу та студентських опитувань формується оцінка якості роботи ЗВО, результати опитувань розміщені на сайті ЗВО. На рівні гаранта відбувається моніторинг освітньої програми (формальний моніторинг передбачає опитування викладачів, студентів, випускників та адміністрації під час анкетувань, здійснюється також неформальний моніторинг у вигляді спілкування з різними групами стейкхолдерів), з його ініціативи відбувається і її перегляд. Спочатку робоча група розглядає пропозиції стейкхолдерів, куди входять викладачі, здобувачі освіти, випускники та роботодавці (обговорення проводяться протоколами спільних засідань кафедри зі стейкхолдерами: №7 від 23.01.2019, №2 від 09.09.2021, №6 від 31.01.2022), далі ОП розглядається на засіданні кафедри, науково-методичної комісії, Вченій раді факультету, розглядається фахівцем навчально-методичного відділу з акредитації та ліцензування, схвалюються Науково-методичною радою та Вченою радою Університету, затверджується і вводиться в дію наказом ректора. Перед затвердженням і введенням в дію проект ОП вивіщується на сайті університету у вільному доступі для перегляду та надання пропозицій з боку зацікавлених сторін. Останній перегляд ОП «Етнологія», під час якого програма корегувалася, відбувся у 2022 році.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

У відомості самооцінювання ОП "Етнологія" зазначено, що здобувачам освіти надається право вносити свої пропозиції щодо наповнення чи зміни змісту ОП. Це право студенти можуть реалізовувати через спілкування з гарантом ОП, під час опитувань, які організуються на рівні університету, студентів включають до складу робочих груп з розробки ОП та навчальних планів, вони приймають участь у засіданнях Вченої ради факультету, засіданнях ректорату (в особах голови Студентського профкому та голови Студентського сенату). Також представники Студентського сенату входять в Раду з якості, таким чином також мають вплив на рішення, що приймаються в університеті, факультеті та ОП. Студентський профком та Студентський сенат здійснюють опитування здобувачів з метою виявлення їх потреб, рівня задоволеності навчанням, вносять свої пропозиції на засіданнях вченої ради факультету, здійснюють інформування студентів щодо освітнього процесу, беруть активну участь в наукових ініціативах. Органи Студентського сенату можуть стати ініціаторами внесення змін до освітньої програми, бо представники є членами Вченої ради факультету, і таким чином можуть доносити думку студентства. На базі Навчально-наукового центру дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності діє соціологічний моніторинг «Предмет очима студента» та проводяться опитування за допомогою системи, для виявлення стану викладання та якості роботи професорсько-викладацького складу та визначення шляхів вдосконалення якості організації освітнього процесу. Через право здобувачів на вільний вибір освітніх компонентів, реалізуються академічні свободи і таким чином враховується думка магістрантів при організації навчального процесу. Вивчення відомості самооцінювання ОП «Етнологія» засвідчує, що при перегляді та вдосконаленні її у 2022 році були залучені викладачі кафедри етнології і археології, здобувачі освіти, випускники та роботодавці.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

У відомості самооцінювання акцентовано увагу на тому, що роботодавці приймають активну участь в оновленні ОП «Етнологія». До основних роботодавців належать: Національний заповідник «Давній Галич», Національний музей народного мистецтва Гуцульщини та Покуття ім. Й. Кобринського, Долинський краєзнавчий музей «Бойківщина». В обговореннях, які проводяться протоколами спільних засідань кафедри зі стейкхолдерами (№7 від 23.01.2019, №2 від 09.09.2021, №6 від 31.01.2022 - <https://kea.pnu.edu.ua/protokoly-zustrichej-zi-stekholderamy>), представники роботодавців активно приймали участь у обговоренні ОП, та вносили пропозиції щодо покращення змісту шляхом заміни дисциплін на більш актуальні і ті, які зможуть принести більшу користь при подальшому працевлаштуванні майбутніх спеціалістів саме в таких закладах, як музеї, пам'яткозберігаючі організації, заповідники, архівні установи, наукові заклади та інше. Цю ж інформацію було підтверджено представниками роботодавців під час зустрічі з ЕГ. Представники роботодавців зазначили також, що постійно підтримують з кафедрою та ЗВО тісні взаємовідносини, які виливаються у спільні етнографічні експедиції, археологічні розвідки, польові дослідження, за результатом таких спільних досліджень пишуться звіти, якими користуються як музейні установи та і представники

освітнього процесу. Також організуються спільні конференції, за матеріалами яких видаються збірники. Представниця Долинського краєзнавчого музею зазначила, що для них є цікавими магістерські дослідження, оскільки такі матеріали можуть бути використані при розробленні екскурсій. Студенти починаючи з рівня «бакалавр» і продовжуючи навчання на рівні "магістр" мають змогу проходити практику в вище зазначених установах, для цього в бюджет установ закладаються відповідні кошти, для проживання студентів та організації їх побуту. Представник Національного заповідника «Давній Галич» зазначила, що між ними та ЗВО складений договори про співпрацю, якими передбачено проведення семінарів, конференцій, навчально-практичних робіт, здобувачі всіх рівнів мають змогу користуватися бібліотечними фондами (<https://kea.pnu.edu.ua/uhody-pro-spiivpratsiu/>). Також на магістерські роботи пишуться відгуки та рецензії. В рамках співпраці представниками роботодавців надаються рекомендації щодо участі в міжнародних навчальних програмах. Під час проходження студентами практики для них читаються лекції на базі установи, а також представників роботодавців запрошуюють на читання онлайн-лекції для студентів до ЗВО. Щодо майбутнього працевлаштування випускників ОП, то проектна група ОП зверталася до потенційних роботодавців із проханням визначити найбільш привабливі для них сторони, окреслити навички, вміння та професійні якості, якими має володіти випускник ОП «Етнологія». Свідченням цього є отримані рецензії/відгуки (<https://kea.pnu.edu.ua/vidhuk-na-opp-etnolohiia>).

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

На факультеті історії, політології і міжнародних відносин здійснюється збір та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП «Етнологія» шляхом неформального спілкування та збору інформації під час спілкування з випускниками на конференціях, зустрічах, спільних засіданнях кафедри зі стейколдерами для обговорення вдосконалення ОП. Важливу роль у підтримці зворотного зв'язку відіграють опитування (<http://surl.li/mhogy>), в яких приймають участь випускники ОП «Етнологія». На сайті ЗВО є розділ «Наш випускник», де представлені досягнення кращих випускників різних спеціальностей, також в мережі Фейсбук є також сторінка де висвітлюються досягнення випускників. Випускниками ОП «Етнологія» під час зустрічі з ЕГ було зазначено, що вони постійно тримають контакт з викладачами кафедри та гарантом ОП, зустрічаються на конференціях, консультуються з приводу роботи та науки, та за змоги відвідують свій ЗВО та кафедру.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

З відомості самооцінювання видно, що процедури щодо забезпечення якості освітнього процесу і моніторингу показників освітньої діяльності ОП «Етнологія» реалізується в трьох вимірах. 1) Кафедра – здійснюється контроль діяльності науково-педагогічних працівників. 2) Факультет – здійснює контроль діяльності кафедри, розглядає та приймає рішення щодо затвердження нормативних документів з реалізації ОП. 3) Університет на базі навчально-методичного відділу здійснює моніторинг щодо виконання прийнятих рішень. ЗВО практикує проведення перехресних перевірок освітніх програм в середині університету, для цього в університеті було створено комісію та робочі групи з координації роботи щодо внутрішнього аудиту системи якості освіти в університеті (Наказ ректора №126 від 14.03.2022 р.). Внутрішній освітній аудит ОП «Етнологія» відбувся в червні 2022 року, як заявлено в відомості самооцінювання виявлені недоліки були опрацьовані кафедрою та зроблені відповідні кроки щодо їх усунення.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОП «Етнологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти підлягала акредитації у 2018 році. Згідно експертного висновку акредитаційної експертизи було зазначено декілька зауважень та пропозицій, а саме: забезпечення доступу до періодичних видань індексованих в базах Scopus та Web of Science; посилити роботу щодо застосування мультимедійний та електронних засобів навчання; розширити зв'язки з закордонними партнерами щодо обміну студентами (попередній експертний висновок розміщено на сайті факультету історії, політології і міжнародних відносин). В процесі опрацювання відомості самооцінювання та роботи з фокус-групами ЕГ мала можливість побачити, що зазначені в 2018 році пропозиції експертів були враховані під час вдосконалення ОП. Зокрема: - на сайті бібліотеки у відкритому доступі є можливість ознайомитися з Університетським репозиторієм (записи, авторські праці викладачів та студентів, праці з наукових періодичних видань університету), реферативними базами даних SCOPUS, Web of Science, бібліотека також оснащена комп'ютерами з доступом до мережі Інтернет; - дистанційна платформа «D-learn» є частиною навчально-інформаційного середовища, та забезпечує навчання у віддаленому форматі, зв'язок студентів з викладачами посилюється за допомогою корпоративної пошти та цифрових технологій (Google, Canva, Prezi, Kahoot, Mentimeter, Zoom, CiscoWebex, Padlet); - прийнята в університеті Стратегія інтернаціоналізації, впровадження програми входження університету у світові рейтинги, міжнародний академічний обмін (Еразмус+ KA1), змога отримувати студентами подвійного диплому та інші міжнародні партнерські угоди дають змогу розширювати зв'язки з закордонними партнерами.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В академічній спільноті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника ведеться активна робота по формуванню культури якості, яка сприяє постійному розвитку та оновленню освітньої діяльності ОП «Етнологія». В університеті система якості освіти регулюється Наказом ректора університету № 496 від 17.09 2020 «Про здійснення процедур і заходів системи внутрішнього забезпечення якості», «Положенням про моніторинг якості рівня знань здобувачів вищої освіти», «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу». ЗВО має ряд підрозділів, які формують і забезпечують дотримання процедури внутрішнього забезпечення якості освіти: Центр забезпечення якості, Рада з якості, Науково-методична рада, Центр соціальних досліджень, Науково-дослідна частина, Центр дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності, Інформаційно-обчислювальний центр, кафедри та факультети (деканати). ЕГ було відмічено, що гарант ОП, науково-педагогічний персонал, здобувачі, випускники та роботодавці демонструють високий рівень власної відповідальності та готовність спільної роботи для покращення ОП «Етнологія».

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

До сильних сторін за даним критерієм належить розроблена чітка система нормативно-правових документів Прикарпатського Національного університету імені Василя Стефаника, що регулюють внутрішню систему забезпечення якості та обізнаність про неї як науково-педагогічного персоналу, так і здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти. В цілому, в академічній спільноті ведеться робота по формуванню культури якості, яка позитивно впливає на розвиток ОП «Етнологія».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Пропонуємо щорічно проводити моніторинг траєкторії працевлаштування випускників через спеціально створені структури. ЕГ рекомендує до завершення навчального року створити Асоціацію випускників ОП «Етнологія», що посилить ефективність співпраці між сторонами та розширить коло учасників обговорення можливих змін щодо удосконалення ОП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ЕГ відзначає, що суттєвих зауважень за критерієм 8 немає, відтак можна підтвердити його відповідність. Розробники ОП «Етнологія» та ЗВО просувають культуру якості, здійснюють моніторинг якості та залучають всі групи стейкхолдерів до формування ОП.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права й обов'язки учасників освітнього процесу регламентуються низкою нормативних документів, зокрема: «Статутом Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу», «Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти», «Положеннями навчально-методичного відділу», «Положеннями науково-дослідної частини» та іншими нормативними документами (<https://pnu.edu.ua/dokumenty>). Для студентства створено «Студентський путівник», він допомагає студентам адаптуватися до навчального процесу, має змістовне наповнення щодо реалізації прав студентів під час навчання в університеті. Всі документи знаходяться у вільному

доступні на веб-сайті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника вони є зрозумілими, чіткими та доступними для публічного перегляду.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На веб-сторінці кафедри етнології і археології в 2022 році розміщувалася інформація про оприлюднення Прикарпатським національним університетом імені Василя Стефаника проекту оновленої ОП «Етнологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 03 «Гуманітарні науки» спеціальності 032 «Історія та археологія», з метою отримання зауважень та пропозицій зацікавлених сторін.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На веб-сторінці Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (сторінка кафедри етнології і археології) у вільному доступі оприлюднена ОП «Етнологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 03 «Гуманітарні науки» спеціальності 032 «Історія та археологія», введена в дію наказом №81/06-06-с від 31.08.2022 року. Посилання на цю сторінку надаються у відомості самооцінювання. Також на сторінці міститься інформація про силабуси, дисципліни вільного вибору та навчальний план ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

В Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника публічність та прозорість забезпечена на достатньо високому рівні. Інформативне забезпечення сайту університету дає змогу абітурієнтам зробити свідомий поінформований вибір щодо вступу на освітню програму. Для учасника освітнього процесу є всі інструменти для того щоб знати свої права та обов'язки. На сторінці навчально-методичного відділу та сторінці кафедри є відкритий доступ до ОП, що дає змогу безперешкодно ознайомитися з нею.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

З метою покращення ОП «Етнологія», рекомендуємо після завершення процедури громадського обговорення ОП, публікувати на офіційній веб-сторінці факультету історії, політології і міжнародних відносин або кафедри етнології і археології зведені відомості про отримані пропозиції, зокрема про враховані чи невраховані в ОП.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ЕГ відзначає загальну відповідність ОП «Етнологія» критерію доступності та публічності. Вся необхідна інформація міститься на офіційному сайті університету, факультету та кафедри, соціальних мережах. Веб-сторінки регулярно наповнюються актуальною інформацією, що стосується організації навчального процесу, що дає підстави встановити відповідність ОП по Критерію 9 рівню В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої

освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	A
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Петрова Наталія Олександрівна

Члени експертної групи

Салата Оксана Олексіївна

Нонік Людмила Юріївна